

(Data)bronnen over Rijden onder invloed, what's in it for me?

Webinar Integrale aanpak ROI bij gemeenten

Datum: 12 december 2023

Presentatie door: Lysanne de Gijt (lysanne.de.gijt@rws.nl)

Beleid ondersteunend adviseur verkeersveiligheid IenW

What's in it for me?

Facts & Figures

- > Bestaande databronnen
- > Nieuwe databronnen to come!

Aanvullende bronnen voor informatie over ROI

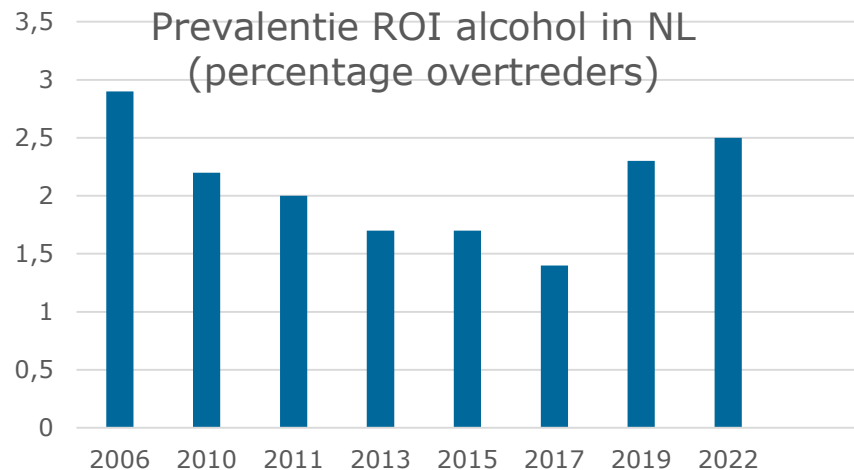

Hoeveel wordt er in de auto onder invloed van alcohol gereden?

Facts & Figures
bestaande databronnen

→ 2,5% van de auto bestuurder reed onder invloed van alcohol in de weekendnachten ([I&O, 2022](#))

→ Veldonderzoek op straat

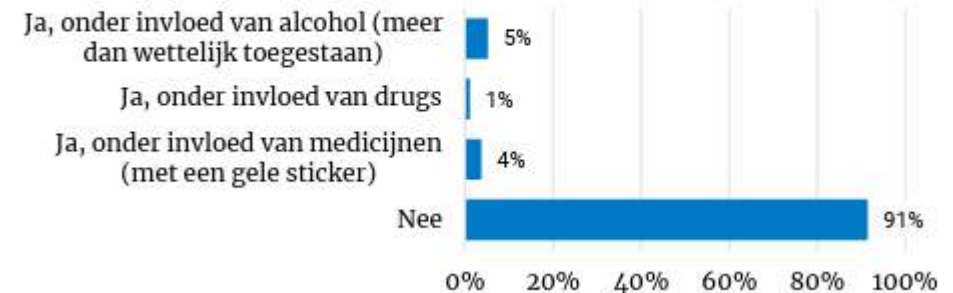
- A selecte steekproef van automobilisten
- in weekendnachten tussen 22.00-04.00 uur
- in samenwerking met de politie.

Vragenlijstonderzoek

Figuur 0.1 - Heeft u in de afgelopen 12 maanden wel eens onder invloed van alcohol, drugs of medicijnen deelgenomen aan het verkeer met een gemotoriseerd voertuig? (meerdere antwoorden mogelijk) n=4.822

Tabel 0.6 - Ontwikkeling overtreeders naar gemeentegrootte (2006-2022)

	2006	2010	2011	2013	2015	2017	2019	2022
< 50.000 inwoners	2,7%	2,1%	1,6%	1,7%	1,1%	1,1%	2,1%	3,0%
50.000 - 100.000 inwoners	2,8%	2,1%	2,0%	1,9%	2,0%	1,1%	2,0%	1,6%
> 100.000 inwoners	3,2%	2,6%	2,5%	1,7%	1,8%	1,7%	2,4%	2,8%

Hoeveel wordt er in de auto onder invloed van drugs gereden?

Facts & Figures
bestaande databronnen

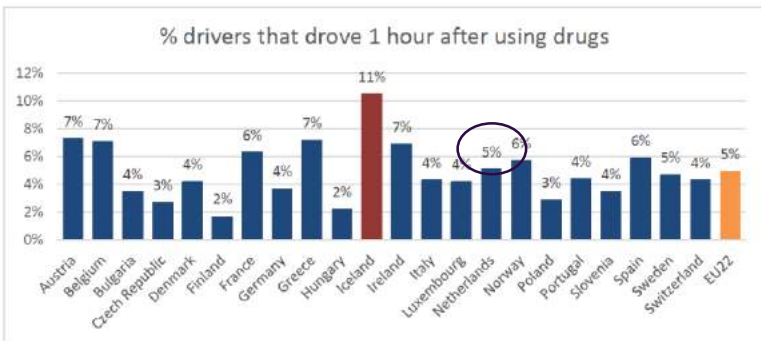
→ Circa 2,8% van de onderzochte Nederlandse autobestuurders had sporen van drugs in het lichaam. Hiervan reed 2,1% onder invloed van cannabis (hasj en wiet) ([SWOV, 2011](#))

Europees Vragenlijstonderzoek [Esra](#), meting in 2018 en 2023

Vragenlijstonderzoek [I&O](#) research, 2022

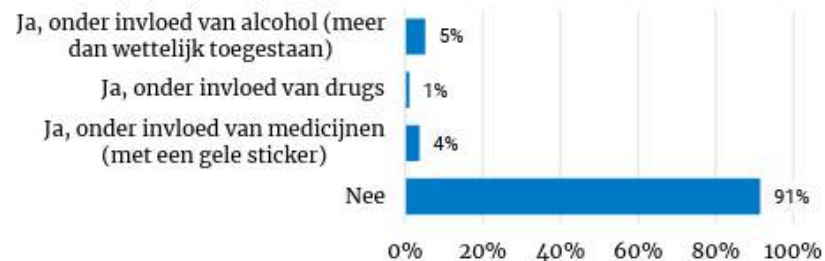
Figure 5 Percentage of drivers that indicated having driven 1 hour after taking drugs over the past 30 days. Source: <https://www.esranet.eu/>

DUI as a car driver

Figuur 0.1 - Heeft u in de afgelopen 12 maanden wel eens onder invloed van alcohol, drugs of medicijnen deelgenomen aan het verkeer met een gemotoriseerd voertuig? (meerdere antwoorden mogelijk) n=4.822

Hoeveel slachtoffers zijn er in Nederland door rijden onder invloed van alcohol en/of drugs?

Facts & Figures
bestaande databronnen

- In 2015 was de schatting dat er 75 tot 140 verkeersdoden waren als het gevolg van rijden onder invloed van alcohol, dit is 12-23% van het totale aantal verkeersdoden ([SWOV, 2016](#))
- Hoeveel dodelijke slachtoffers er door drugsgebruik in het verkeer vallen is onbekend
- Van de verkeersslachtoffers die in 2021 de SEH-afdeling bezocht hebben is van 6 procent (naar schatting circa 6.400 verkeersslachtoffers) bekend dat het slachtoffer alcohol en/of drugs gebruikt had. Bij twee derde deel van hen was sprake van ernstig letsel. ([VeiligheidNL, 2022](#))
- 76% van de verkeersslachtoffers van de afgelopen tien jaar, die voorafgaand aan het ongeval alcohol/drugs gebruikt hadden, betrof een fietser. ([VeiligheidNL, 2022](#))

Facts & Figures

nieuwe databron!

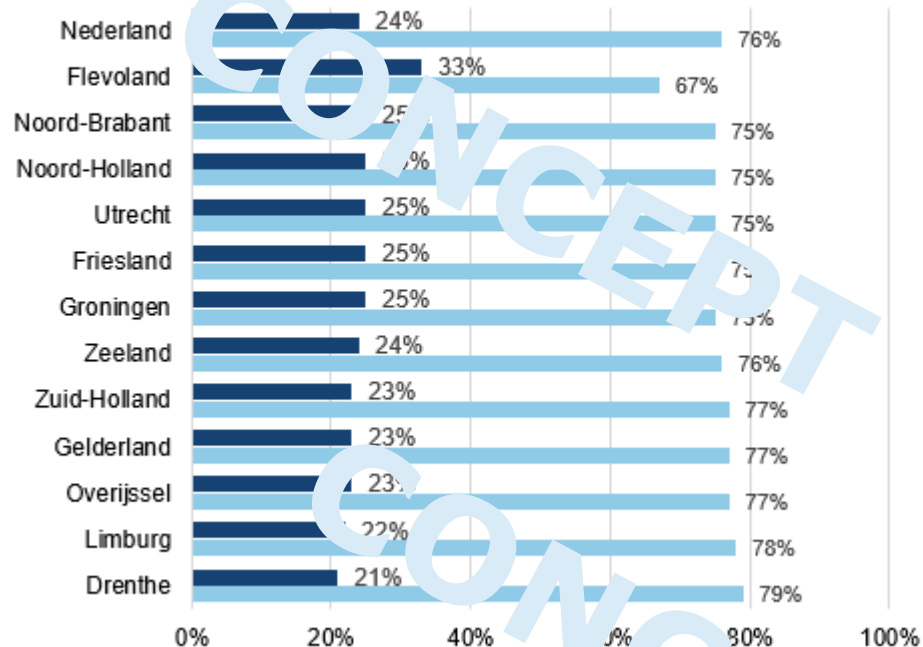
Publicatie in 2024, via [kennisnetwerk SPV](#):

- vragenlijstonderzoek Veilige verkeersdeelnemers
 - ROI als onderdeel hierin
 - Splitsing te maken naar provincie
 - Splitsing te maken naar vervoersmiddel
 - Uitsplitsingen naar leeftijd, geslacht, stedelijkheidsgraad
 - Kenmerken gerapporteerd gedrag, oa aantal passagiers
 - Determinanten

Figuur 9.1 - Hoe vaak heb je de afgelopen 12 maanden onderstaande dingen gedaan? Autorijden terwijl

(n=6.467)

Passagiers

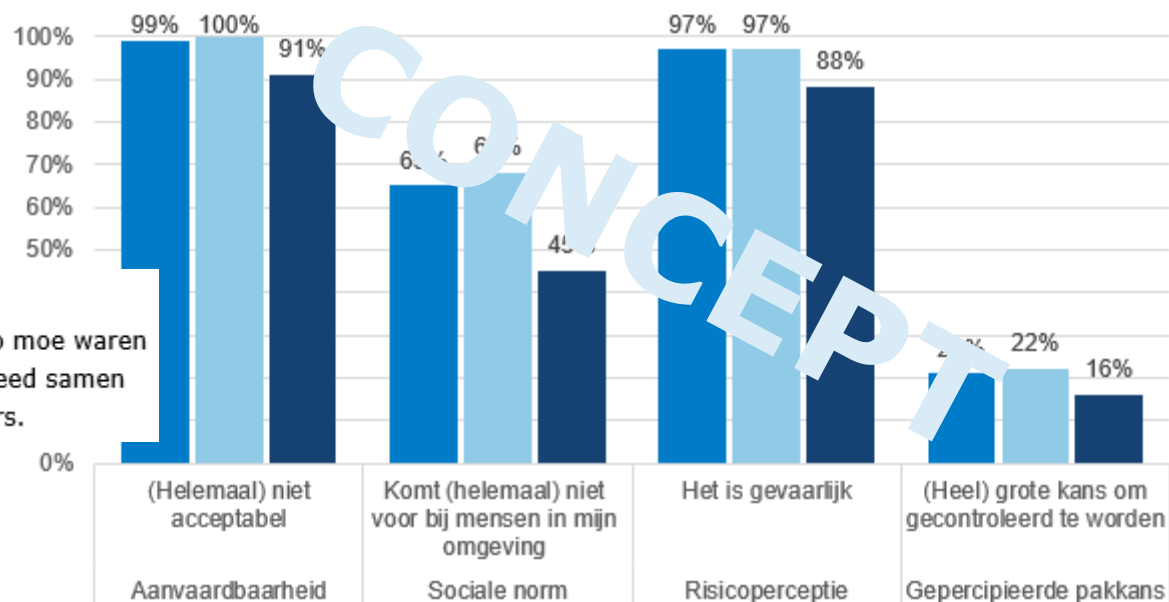
Zeven op de tien (70%) automobilisten die de laatste 12 maanden dus terwijl ze zo moe waren dat ze moeite hadden om hun ogen open te houden reden alleen. Een kwart (25%) reed samen met één andere passagier, de overige 7 procent reed met meerdere andere passagiers.

Type weg

Het vaakst reden automobilisten de laatste 12 maanden dat ze zo moe waren dat ze moeite hadden om hun ogen op te houden op de autosnelweg (41%). Daarna volgt de doorgaande weg buiten de stad of dorp (27%) en de autoweg (25%).

■ 1 keer of meer
■ Nooit

Figuur 3.5 - Overzicht gemiddelde scores determinanten onder invloed van alcohol autorijden – afgelopen 12 maanden (n=6.467)

■ Totaal
■ Nooit onder invloed van alcohol otogereden
■ Minstens 1 keer onder invloed van alcohol otogereden

Wat is/komt er nog meer voor gemeenten

- [Handreiking communicatie ROI \(november 2023\)](#)
- [Handreiking gemeenten ROI \(december 2023\)](#)
- Lens ROI (begin 2024)
- Programmaplan ROI (2024)

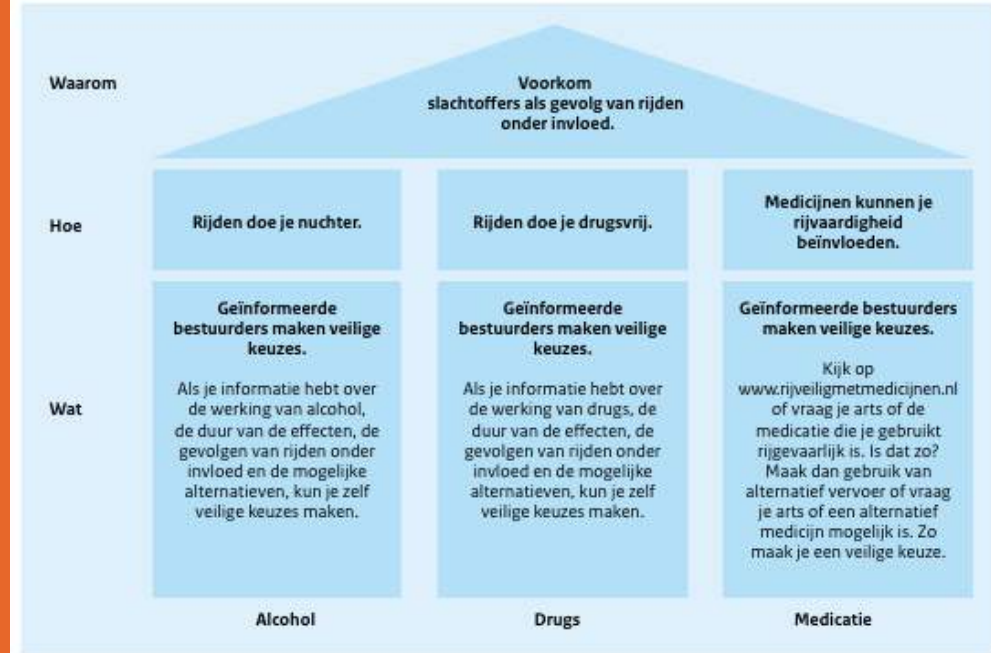
Belangrijke informatieportalen:

Alcoholinfo.nl
CBR.nl
Drugsinfo.nl
Komveiligthuis.nl
OM.nl
Rijveiligmetmedicijnen.nl
Tribos.nl

Taalgebruik

- Communiceer je positief?**
Stigmatiserend taalgebruik en negatieve labels beïnvloeden het zelfbeeld negatief. Positief taalgebruik beïnvloedt het zelfbeeld positief. Dus: rij nuchter, in plaats van 'gebruik geen drugs of alcohol in het verkeer.' Dit is vergelijkbaar met de Bob-campagne, waar de nuchtere bestuurder wordt neergezet als verantwoordelijke held.

Figuur 2: Het message house.

gebruikscijfers van de www.nationaledrugmonitor.nl.

- Voorkom je alarmerende boodschappen zonder handelingsperspectief?**
Angst aanjagen is vaak niet de weg tot gedragsverandering. Koppel een waarschuwend bericht altijd aan handelingsperspectief.

Beeldgebruik

- Ben je niet onbewust aan het stigmatiseren?**
Pas op dat de afbeeldingen die je gebruikt niet stigmatiseren. Gebruik bijvoorbeeld geen afbeelding van iemand die er ongezond en mager uitziet en drugs gebruikt.
- Breng je in plaats daarvan juist het gewenste gedrag in beeld?**
Gebruik bijvoorbeeld beelden van mensen met frisdrank of een zelfverzekerde, nuchtere bestuurder.

Checklist

Lens ROI – in ontwikkeling

Vragen?

- Wie zou wel eens als pilot gemeente over dit onderwerp bevroagd willen worden?
- Up to date blijven? Volg het Kennisnetwerk op LinkedIn!